

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد

ادبیات نمایشی

کمیته هنرهای نمایشی

گروه هنر

مصوب دویست و هفتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۳/۴/۱۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات نمایشی

منسوب دویست و هفتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

گروه : هنر

کمیته تخصصی : هنرهای نمایشی

شاخه : تئاتر

رشته : ادبیات نمایشی

کدرشته :

دوره : کارشناسی ارشد

شورای عالی برنامه ریزی در دویست و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۷۳/۴/۱۲ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی که توسط کمیته هنرهای تجسمی گروه هنر شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین، تاسیس میشوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.
ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) از تاریخ ۱۳۷۳/۴/۱۲ کلیه دوره‌های آموزشی و برنامه‌های مشابه مو، سمات در زمینه کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی در همه دانشگاهها و مو، سمات آموزش عالی منکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاهها و مو، سمات آموزش عالی ا.د شده مطابق مقررات میتوانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده (۲) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی در سه فصل جهت اجراء وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ میشود.

رای صادره دویست و هفتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۴/۱۲

در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی که از طرف گروه هنر پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء بتصویب رسید.

(۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی از تاریخ تصویب قابل اجراء است.

رای صادره دویست و هفتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۴/۱۲ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی صحیح است بمورد اجراء گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا شمی کلپایگانی

مورد تأیید است

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

هادی ندیمی

سرپرست گروه هنر

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت

اجرا ابلاغ میشود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

" بسم الله الرحمن الرحيم "

فصل اول

" مشخضات کلی ، دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی "

۱- تعریف و هدف :

دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی یکی از دوره‌های آموزش عالی است که هدف آن ارتقاء سطح علمی و بینش هنری و توان نویسندگی شرکت کنندگان در مقوله ادبیات نمایشی ، رشد خلاقیت‌های ادبی و هنری متناسب با فرهنگ و ارزشهای اسلامی است .
باتوجه به اینکه بنیاد و اساس فعالیت‌های نمایشی از جمله نمایش (تئاتر) و سینما را متون نمایشی (نمایشنامه و فیلمنامه) تشکیل می‌دهند و ضرورت وجود نیروهای متخصص و کارآمد در این زمینه‌ها کاملاً احساس میشود لذا امیداست با اجرای این دوره حوزه‌های آموزشی و همچنین صحنه‌های حرفه‌ای تقویت شوند.

۲- طول دوره و شکل نظام :

طول متوسط دوره کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی ۲ سال است که هر سال شامل دو نیمسال و هر نیمسال ۱۷ هفته کامل آموزشی میباشد تمامی دانشجویان موظفند ۱۰ واحد بعنوان درس جبرانی طبق جدول شماره (۱) بگذرانند.

۳- تعداد واحدهای درسی :

کل واحدهای درسی در این دوره ۳۸ واحد به شرح زیر است :

دروس اصلی و تخصصی	۲۸ واحد
دروس اختیاری	۴ واحد
پایان نامه	۶ واحد
جمع	۳۸ واحد

۴- نقش و توانائی فارغ‌التحصیلان:

فارغ‌التحصیلان رشته کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی علاوه بر حضور مؤثر در بازار کار خصوصی و صنایع فیلمسازی و صحنه‌های نمایشی میتوانند در فعالیت‌های حرفه‌ای ، آموزشی و مشاوره در بخش‌های مختلف دولتی نیز شرکت نمایند . ضمناً " باتوجه به نیاز روزافزون جامعه به نیروی نویسنده در زمینه‌های نمایش و سینما فارغ‌التحصیلان این رشته قادر خواهند بود اصول نظری و عملی ادبیات نمایشی را در مقاطع تحصیلی کارشناسی و پائین تر آموزش دهند .

جدول دروس الزامی (اصلی و تخصصی)
رشته: کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی

پیشاز یا زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی	جمع			
۱	۳۴		۳۴	۲	مبانی نقد ادبیات نمایشی (۱)	۱
	۳۴		۳۴	۲	مبانی نقد ادبیات نمایشی (۲)	۲
۴	۳۴		۳۴	۲	روش تحقیق در هنر	۳
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ تطبیقی ادبیات ایران و جهان (۱)	۴
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ تطبیقی ادبیات ایران و جهان (۲)	۵
	۳۴		۳۴	۲	بررسی نظریه‌های جدید در ادبیات نمایشی معاصر	۶
۷	۳۴		۳۴	۲	جنبه‌های نمایشی در ادبیات فارسی (۱)	۷
	۳۴		۳۴	۲	جنبه‌های نمایشی در ادبیات فارسی (۲)	۸
	۳۴		۳۴	۲	نشانه‌ها و معنا در ادبیات نمایشی	۹
	۶۸		۶۸	۴	کارگاه نمایشنامه نویسی پیشرفته	۱۰
	۶۸		۶۸	۴	کارگاه فیلمنامه نویسی پیشرفته	۱۱
	۳۴		۳۴	۲	نگارش برای رادیو و تلویزیون	۱۲
				۲۸	جمع	

جدول دروس اختیاری
رشته : کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی

شماره درس	نام درس	نظری	ساعت		زمان ارائه درس یا پیش نیاز
			جمع	عملی	
۱	آشنائی با آراء متفکران در باب هنر	۲			
۲	مقاله وسبینار	۲			
۳	آشنائی با ادبیات و فرهنگ ایران و جهان (۱) و (۲)	۴			
۴	جامعه شناسی سینما	۲			
۵	نقد و تحلیل تصویر	۲			
۶	حکمت هنر اسلامی	۲			
					
جمع		۱۴			

* : این دروس از رشته های دیگر کارشناسی ارشد هنر گرفته شده و بنابر تشخیص گروه آموزشی مربوطه دانشجوی مجاز به انتخاب ۴ واحد از دروس فوق میباشد.

جدول دروس جبرانی
رشته کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی

شماره درس	نام درس	تعداد	ساعت			زمان ارائه درس بنا بر پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱	زبان تخصصی (۱) و (۲)	۴				نیمسال اول و دوم
۲	شیوه‌های نگارش	۲				نیمسال اول
۳	صنایع ادبی	۲				نیمسال اول
۴	زبان شناسی عمومی	۲				نیمسال اول
		۱۰				جمع

* دانشجویان کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی موظفند درس جبرانی ردیف (۱) را طبق شرح درس بگذرانند. ضمناً دروس جبرانی در ردیفهای ۲ و ۳ و ۴ را نیز از واحدهای ارائه شده در سایر رشته‌های دوره کارشناسی اخذ نمایند. گروه آموزشی مربوطه موظف است چنانچه دانشجویان این واحدها را در دوره کارشناسی نگذرانده باشند بر اخذ این واحدها نظارت کامل داشته باشد.

" مبانی نقد ادبیات نمایشی (۱) "

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- آشنایی با اصول نقد و تحلیل متون نمایشی

سرفصل دروس:

در این درس تاریخچه نقد، تاریخچه نقد ادبی و جایگاه آن در جامعه و چگونگی تاثیر گذاری نقد ادبی در تحولات ادبیات (نمایشی) و پیدایش نقد آثار نمایشی از آغاز تاکنون مطرح خواهد شد. در این درس سعی خواهد شد چگونگی رشد نقد ادبی و ادبیات نمایشی از آغاز پیدایش اشکال نوین ادبیات نمایشی در ایران مورد بحث قرار گیرد. یکی از نکات مورد توجه در این درس بررسی جایگاه نقد ادبی بعنوان وسیله ارتباط بین اثر و مخاطب بعنوان عامل پیشبرد و جهت دهنده در ادبیات نمایشی خواهد بود.

" مبانی نقد ادبیات نمایشی (۲) "

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مبانی نقد ادبیات نمایشی (۱)

هدف:

- آشنائی با اصول نقد و تحلیل متون نمایشی

سرفصل دروس:

در این درس به دنبال مبانی نقد ادبیات نمایشی (۱)، با توجه به اصول و فنون نقد و شیوه‌های تحلیل آثار نمایشی مکتوب به انتخاب استاد چندین متن مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد و سعی خواهد شد علل حضور موثر بعضی از نویسندگان بزرگ جهان از جمله چخوف، مولیر، شکسپیر بعنوان عمده‌ترین نمایندگان ادبیات نمایشی جهان در ایران در مقایسه با سایر نویسندگان ادبیات نمایشی مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

"روش تحقیق موهنر"

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- ایجاد روحیه تحقیق و پژوهش در دانشجویان و آشنائی با شیوه‌های تحقیق در زمینه‌های هنری

سرفصل‌دروس:

در این درس از سرفصل این درس در رشته‌های مختلف کارشناسی ارشد استفاده میشود.

با توجه به اهمیت حضور پژوهش در پیشبرد مباحث نظری ادبیات نمایشی دانشجویان باید شیوه‌های جستجو و تحلیل اطلاعات و جمع‌آوری و قضاوت داده‌های مرتبط را بیاموزند. نظریه رابطه بسیار عمیق شکل و محتوی آثار هنری ضروریست مبحث تحلیل محتوی در این درس مورد توجه قرارگیرد.

"تاریخ تطبیقی ادبیات ایران و جهان (۱) و (۲)"

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- آشنائی با ادبیات تطبیقی ایران و جهان به منظور شناخت سیر تحولات آن در طول

تاریخ

سرفصل دروس:

در این درس دانشجویان یک دوره مقایسه تطبیقی ادبیات مکتوب از دیرین ترین
ازمنه تا دوران معاصر را خواهند گذرانید. و با اصلاح دید استاد مربوطه نمونه‌هایی
از ادبیات ایران و جهان ارائه خواهد شد و دانشجویان ملزم خواهند بود با تحقیق
و تفحص نقاط مشترک احتمالی و چگونگی تحول مکاتب مختلف و چگونه
تأثیر پذیری ادبیات ایران از نمونه‌های جهانی و حاکمیت محتوایی ادبیات
جهان بر ساختار ادبیات ایران را مورد بررسی قرار دهند.

" بررسی نظریه‌های جدید در ادبیات نمایشی معاصر "

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- آشنائی با نمونه‌هایی از ادبیات نمایشی معاصر به منظور شناخت مکاتب، روشها

و فنون جدید و نظریه‌های جدید

سرفصل دروس:

دردوران معاصر شاهد رشد و گسترش نمونه‌های خاصی از ادبیات نمایشی و مدرن جهان بوده‌ایم در این درس دانشجویان علاوه بر آشنائی با نظریه‌های مختلف ادبی در پنجاه سال اخیر از جمله شالوده شکنی، هرمنوتیک، ساختارگرایی با نمونه‌هایی از آثار نویسندگان همچون بکت، یونسکو، آدامف و آشنا خواهند شد و استاد ضمن ارائه نمونه‌هایی از آنها به بحث و بررسی پیرامون جریانهای فرهنگی تاثیر گذار بر ادبیات نمایشی معاصر جهان خواهد پرداخت.

"جنبه‌های نمایشی در ادبیات فارسی (۱)"

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- آشنائی با ادبیات حماسی و عرفانی ایران به منظور شناخت غنای ادبی تاریخی و نمایشی آنها

سرفصل دروس:

ادبیات حماسی ایران یکی از غنی‌ترین گنجینه‌های زبان و ادبیات فارسی است. در این درس دانشجویان با نمونه‌هایی از این ادبیات همچون شاهنامه یا نمونه‌های آن در حماسه‌های مذهبی همچون تعزیه و... آشنا شده و به کشف ارزشهای نهفته در ادبیات حماسی و شیوه‌های فضا سازی و شخصیت پردازی و فنون پیشبرد قصه خواهند پرداخت.

"جنبه‌های نمایشی در ادبیات فارسی (۲)"

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: جنبه‌های نمایشی در ادبیات فارسی (۱)

هدف:

- آشنائی با ادبیات حماسی و عرفانی ایران به منظور شناخت غنای ادبی، تاریخی و نمایشی آنها

سرفصل‌دروس:

در این درس دانشجویان علاوه بر بررسی نمونه‌های ادبیات عرفانی با ظرائف و چگونگی پرداخت، قضا سازی و قصه‌پردازی این گونه ادبیات آشنا شده و با ارائه نمونه‌هایی از آثار مکتوب به بررسی قابلیت‌های اشکال مختلف ادبی، استفاده از نشانه‌ها و نمادها، اخبار و احادیث و کاربرد نهائی آنها خواهند پرداخت.

" نشانه‌ها و معنادر ادبیات نمایشی "

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف:

- آشنایی با تمثیل‌ها، نمادها و ظرائف در ادبیات نمایشی ایران

سرفصل دروس:

ادبیات نمایشی ایران سرشار از نمونه‌های مختلف تمثیل‌ها، نمادها و ظرائفی است که به غنای ادبی و نمایشی آن می‌افزاید. در این درس سعی خواهد شد تا علل کاربردی بردن بعضی تمثیل‌ها، نشانه‌ها و نمادها را که توانسته‌اند در چارچوب ادبیات نمایشی ایران از جایگاه ویژه‌ای برخوردار گردند بررسی شده و دلائل ضعف و نارسائی آنها در برقراری ارتباط با جامعه مخاطب مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. بدیهی است در این درس اسناد مربوطه با ارائه نمونه‌های مختلف از دیدگاه زیباشناسی جایگاه اجتماعی، تاریخی و سیاسی و توان برقراری ارتباط این نمادها و نشانه‌ها با مخاطب را مورد بحث قرار میدهد.

"کارگاه نمایشنامه نویسی پیشرفته"

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- آشنایی دانشجویان با نمایشنامه نویسی پیشرفته

سرفصل دروس:

در این کارگاه دانشجویان آموخته‌های خود را بصورت پروژه عملی فردی ارائه خواهند داد. دانشجویان بمنظور تجربه درزمینه شیوه‌های مختلف نمایشنامه نویسی پروژه‌هایی را انجام خواهند داد. این پروژه‌ها که با اهداف تجربی اجرا میشود باید بالحافظ کردن متون کهن و تاریخ ایران و درجهت نوآوری طرح و بیان مفاهیم همراه باشد. اصول نظری حاکم بر ادبیات نمایشی پایه و اساس این پروژه‌ها خواهد بود مسئولیت تولید یک نمایشنامه از مرحله طرح تا مرحله نمایش زیر نظر استاد مربوطه خواهد بود.

" کارگاه فیلمنامه نویسی پیشرفته "

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف :

- آشنائی دانشجویان با فیلمنامه نویسی پیشرفته

سرفصل دروس:

در این کارگاه دانشجویان آموخته‌های خود را بصورت پروژه عملی فردی ارائه خواهند داد. دانشجویان بمنظور تجربه در شیوه‌های مختلف فیلمنامه نویسی پروژه‌هایی انجام خواهند داد این پروژه‌ها که با اهداف تجربی اجرا میشود باید بالحاظ کردن متون کهن و تاریخ ایران و درجهت نوآوری طرح و بیان مفاهیم همراه باشد. اصول نظری حاکم بر ادبیات نمایشی و زبان فیلم پایه و اساس این پروژه‌ها خواهد بود مسئولیت تولید یک فیلم نامه از مرحله طرح تا انتها زیر نظر استاد مربوطه خواهد بود.

"نگارش برای رادیو تلویزیون"

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- آشنائی دانشجویان با نویسندگی و نمایشنامه نویسی برای رادیو و تلویزیون

سرفصل دروس:

در این درس دانشجویان با اصول و فنون نویسندگی و نمایشنامه نویسی برای رادیو و تلویزیون آشنا خواهند شد و زیر نظر استاد مربوطه و برای هر دو زمینه رادیو و تلویزیون ملزم به ارائه کار عملی خواهند بود. پروژه‌های عملی با هدف تجربی اجرا می‌شود و باید زمینه‌ای در جهت نوآوری و بیان مفاهیم و با توجه به قابلیت‌های دو رسانه رادیو و تلویزیون در چارچوب شکل ارتباطی آنها باشد.

" زبان انگلیسی تخصصی (۱) و (۲) "

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

- فراگیری زبان انگلیسی تخصصی جهت استفاده از متون مربوط به ادبیات نمایشی

سرفصل دروس:

در این درس از سرفصل رشته‌های مختلف کارشناسی ارشد استفاده می‌شود. ضروری است متون انتخابی برای واحد درسی از مطالب و مباحث مربوط به رشته باشد و ترجیحاً "خواندن و تحلیل نمایشنامه به زبان انگلیسی مورد توجه قرار گیرد.

" پایان نامه "

تعداد واحد: ۶ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: تمام واحدها

هدف:

- سنجش آگاهی و توانایی هنری و عملی دانشجوی

سرفصل دروس:

پایان نامه دانشجویان لزوماً "از دوبخش رساله و کار عملی تشکیل میشود در بخش رساله دانشجویان موظف اند به عنوان بخشی از پایان نامه موضوع انتخاب شده را با توافق گروه آموزشی و زیر نظر استاد راهنما به صورت و شیوه پژوهشی مورد بررسی قرار داده و ارائه نمایند. در بخش دوم دانشجویان باید یک نمایشنامه - یافیلیم نامه بر مبنای یکی از آثار مکتوب ادبیات ایران (شاهنامه - مثنوی - منطق الطیر...) را ارائه دهند که مدت آن حداقل ۶۰ دقیقه زیر نظر استاد راهنمای پایان نامه و با توافق گروه آموزشی تهیه و ارائه میشود. دانشجویان میتوانند از آغاز سومین نیمسال تحصیلی پایان نامه خود را اخذ کرده و با نظارت گروه آموزشی و طبق ضوابط مربوط به پایان نامه اقدامات مربوط به تهیه آنرا آغاز نمایند.